

ОХРИДСКИ ПРОЛОГ, СВЕТОГ ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА ВЕЛИМИРОВИЋА, ЗА

20. јули по јулијанском календару

1. **Св. пророк Илија.** Боговидац, чудотворац, ревнитељ вере Божје, св. Илија би родом од племена Аронова из града Тесвита, због чега је прозват Тесвићанин. Кад се Илија роди, отац његов Савах виде ангеле Божје око детета, како огњем дете повијају и пламен му дају да једе. То би предзнамење Илијиног пламеног карактера и његове богодане силе огњене. Сву младост своју провео је у богомислију и молитви, повлачећи се често у пустињу, да у тишини размишља и моли се. У то време царство јеврејско беше раздељено на два неједнака дела: царство Јудино обухватајући само два племена, Јудино и Венијаминово, са престоницом у Јерусалиму, и царство Израилево обухватајући осталих 10 племена са престоницом у Самарији. Првим царством владаху потомци Соломонови, а другим потомци Јеровоама, слуге Соломонова. Највећи сукоб имаше пророк Илија са Израилским царем Ахавом и његовом опаком женом Језавељом. Јер ови се клањаху идолима и одвраћаху народ да служи Богу јединоме и живоме. При том још Језавеља као Сиријанка, наговори мужа те подиже храм Сиријскоме Богу Ваалу, и одреди многе свештенике на службу томе лажном богу. Великим чудесима Илија доказа силу и власт Божју: он затвори небо, те не би кише три године и шест месеци; спусти огањ с неба и запали жртву Богу својем, док жречеви Ваалови то не моглоше учинити; сведе кишу с неба молитвом својом; чудесно умножи брашно и уље у кући удовице у Сарепти, и васкрсе јој умрлог сина; прорече Ахаву, да ће му пси крв лизати, и Језавељи, да ће је пси изести, што се и догоди; и друга многа чудеса учини и догађаје прорече. На Хориву разговараше с Богом и чу глас Божји у тихом светлом поветарцу. Пред смрт узе Јелисеја и одреди га за наследника у пророчком звању; својим огртачем пресече воду у Јордану: и најзад би узет на небо у огњеним колима са огњеним коњима. На Тавору јавио се заједно с Мојсејем Господу нашем Исусу Христу. Пред крај света опет ће се Илија јавити, да сузбије силу Антихристову (Откр. 11)

2. **Св. Илија патријарх Јерусалимски и св. Флавијан патријарх Антиохијски.** Велики ревнитељи вере и бранитељи Православља.

Умрли обојица у изгнанству куда их прогна јеретички цар Анастасије. Тачно провидели смрт цара Анастасија и своју. Истовремено писали су они један другом, из удаљених места: „Анастасије цар данас умре, пођимо и ми на Суд Божји с њим.“ И после два дана оба светитеља скончају, 518. године.

Огњени човече, пророче Илија,
Што на земљи сјајем небесним просија
И молитвом својом Господу угоди –
Та затвара небо, с неба огањ своди,
Све помоћу Божје деснице прејаке:
Ти караше људе због вере им млаке:
Ти ревнова силно за Бога Живога –
Па те црква слави к’о пророка свога.
Цар те не устраши, царица још мање,
Господ Бог је твој цар, и твоје имање.
Нит о јелу брину нити о пијењу,
Ти сав предан беше Божјем Провиђењу.
Без страха од никог, ти страх беше свима.
К’о лав силни што је страх малим мишима.
Ти ревнова силно за Бога Живога –
Па те црква слави к’о пророка свога.
Прослави те Господ као мало кога
Јер и ти прослави Господа Живога:
Огањ Бог ти посла да упалиш жртве;
Силу Он ти даде да васкрснеш мртве.
Дела твоја моћна сав свет задивише,
Пророчанства твоја сва се испунише,
Ти душом и телом беше жив и цео,
Зато смрт немаше у теби удео.
Пророче огњени, и духом и телом –
Слава! кличемо ти са душом веселом.

РАСУЂИВАЊЕ

Пишући о животу своје сестре св. Макрине св. Григорије Ниски устеже се да набраја чудеса њена, „да не будем, вели виновник греху неверовања немоћних људи.“ Он назива немоћним оне који не верују. И заиста, ништа немоћније нема од човека без вере.

Безверник верује у моћ мртвих ствари и мртвих стихија природних, но не верује у моћ Божју нити у моћ људи Божјих. То је тупост духовна, а та тупост равња се са смрћу духовном. И тако живе душе верују а мртве неверују. Живе душе верују у моћна чудеса пророка Илије; њих та чудеса радују и храбре, јер оне знају да је то пројава моћи Божје. Кад Бог пројављује своју моћ кроз мртве ствари и стихије, како да је не пројављује кроз живе и свете људе? Оно што нарочито радује верне јесте то што се пророк Илија јавио жив на гори Тавору, у време преображења Господњега. За живота на земљи овај велики пророк давао је доказе постојања јединог и живог Бога, а по смрти, и то после неколико стотина година, својом појавом на Тавору дао је људима јаван доказ живота после смрти.

СОЗЕРЦАЊЕ

Да созерцавам чудесну помоћ Божју у ратовима Израиљевим (V Мојс. 2-3), и то:

1. како Мојсеј победи незнабожачке царева, Сиона Аморејског и Ога Васанског, јер Бог обрече ове на пропаст;
2. како Мојсеј не може да узме земљу Моавску, јер Бог то не хтеде због потомства праведнога Лота;
3. како уопште победе и порази у ратовима не бивају без допуштања Божјег.

БЕСЕДА о личном сведочанству апостола

*„Ово је син мој љубазни, који је по мојој вољи.“
Овај глас ми чусмо гдје сиђе с неба кад бијасмо
с њим на светој гори. (II Пет. 1,17-18)*

Чујмо сведоке верног и истинитог, који на крст би распет због сведочанства свога. Чујмо апостола Петра, који што не може доказати речима доказа смрћу својом крвавом на крсту будући распет наопако од незнабожаца. Он сведочи, да је био на светој гори, т. ј. гори Таворској, онда када се Господ преобразио, када се јавио Мојсеј с Илијом, и када се чуо глас с небеса: ово је син мој љубазни, који је по мојој вољи. На овоме месту апостол не говори, што су он и његови другови видели на гори светој – то је речено у Јеванђељу – него понавља само оно што су чули. Оно што су чули исто је тако важно као и оно што су видели. Нека чују, дакле,

народи, да апостоли видеше Господа Исуса преображена у чудесној светлости небеској и нека знају, да је Он – Син Божји. Нека чују још народи, да апостоли видеше живе Мојсеја и Илију, и нека знају, да постоји живот после смрти и Суд Божји. Нека чују још, да је Господ Исус назват Сином Божјим не од људи него од самога Бога Оца. Верни су и истинити сведоци, који ово говоре народима, и саопштавају оно што њихове очи видеше и њихове уши чуше. Ко не верује апостолима, тај верује Јуди, Кајафи, Ироду и Нерону, гонитељима апостола и издајницима истине. Ко не верује праведницима, томе не остаје друго него поверовати неправедницима. Ко не верује чистима, тај мора поверовати нечистима. Ко не верује страдалницима за истину, тај мора поверовати мучитељима и развратницима. Дан сваки не свиће ни зашто друго него да се људи определе за једне или за друге.

О Господе спаситељу и Просветитељу наш, просвети душе наше речима Твојим светим, за које апостоли Твоји пострадаше. Теби слава и хвала вавек. Амин.